

EUROPEISKA UNIONEN

Fonden för europeiskt bistånd
för dem som har det sämst ställt

Datum

2019-05-16

Diarienummer:

2019/00075

Fead ökar social delaktighet och egenmakt!

Årsrapport för Fead 2018

Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 223/2014 den 11 mars 2014 om fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt ska en rapport om föregåendeårs verksamhet lämnas till Europeiska kommissionen före den 30 juni varje år. Årsrapporten är en förutsättning för att EU-kommissionen ska kunna handlägga Sveriges ansökningar om medel. Årsrapporten ska godkännas av övervakningskommittén.

Fead - fonden för europeiskt bistånd för dem som har sämst ställt, *Fund for European Aid to the Most Deprived*. Fead:s målsättning är att främja den sociala sammanhållningen, förbättra social delaktighet och att bidra till EU 2020-strategins mål att minska antalet personer som riskerar fattigdom och social utestängning. Fonden genomförs i Europa med två inriktningar; OP 1, livsmedels- och annat materiellt bistånd och OP 2, social sammanhållning och fattigdomsbegränsning. Sverige har tillsammans med Holland, Danmark och Tyskland valt den andra inriktningen.

Årsrapporten för Fead är skriven utifrån de rubriker som fastställts i EU-kommissionens föreskrifter som kompletterar förordningen.

2.1 Beskrivning av programmets genomförande med hänsyn till ekonomiska uppgifter, de EU-gemensamma och de programspecifika indikatorerna

Avslutade projekt

Under året har fyra av de fem projekten från den första utlysningen avslutats. Ett av projekten har förlängts i tre månader och avslutas 2019-03-31. Samtliga projekt har uppnått de kvantitativt uppsatta målen. Utbetalning av återstående medel samt bedömning av slutrapporter sker senare under 2019.

Problem och utmaningar i projektarbetet.

I dialog med projekten har det under 2018 framkommit en del problem och utmaningar som de haft för att kunna nå sina respektive mål. Nedan följer de synpunkter som de olika projekten har lämnat.

Projekten menar att synen på målgruppen har förändrats i såväl traditionell media som i sociala medier. Från beslutsfattare på såväl lokal- som nationell nivå har tydliga signaler kommit att målgruppens situation bäst bör lösas i deras respektive hemländer snarare än i Sverige. Under 2018 fattades också det första kommunala beslutet om ett lokalt tiggeriförbud. Projekten upplever således att det blivit allt svårare för dem att nå och arbeta med målgruppen.

För att bättre kunna nå deltagare, skapa förtroende och motivation anser projekten att det skulle underlätta om de hade kunnat erbjuda materiellt stöd, genom till exempel mat och kläder, för att på så sätt attrahera målgruppen att delta i projekten. Av det skälet lyfter projekten fram fördelen med en kombination av OP 1 och OP 2 i syfte att bättre nå egenmakt och social delaktighet.

För att nå framgång menar projekten att det är väsentligt att bygga upp ett förtroende hos målgruppen. Det är inte ovanligt att målgruppen sedan tidigare har negativa erfarenheter av myndighetskontakter och i mötet med deltagarna finns en risk att projektmedarbetarna uppfattas som myndighetsrepresentanter menar dessa.

Projekten upplever också svårigheter att nå ut till de som är analfabeter. Filmer eller annat material kan vara ett sätt att nå ut till dem som inte kan läsa. Denna typ av material är dock kostnadskrävande.

Enligt projekten råder det fortfarande stor skillnad på hur olika kommuner arbetar med EU-medborgare i Sverige. Det leder till att projekten måste anpassa innehållet i sina aktiviteter beroende på var i landet de verkar. Projekten arbetar ofta i flera kommuner vilket de har fått förhålla sig till.

Under senare år har målgruppen fått mindre pengar genom att tigga. Detta har lett till att de måste hitta andra inkomstkällor vilket bland annat inneburit att de inte är lika synliga i gatumiljön och därför är svårare för projekten att hitta.

Andra utlysningssomgången

Under juni 2018 genomfördes en andra utlysning. Information om utlysningen spreds på myndighetens hemsida samt skickades till övervakningskommitténs ledamöter. Utlysningen var på knappt 24 miljoner SEK och var öppen mellan 8 juni och 17 oktober. Startdatum för projekten sattes till tidigast 1 januari 2019 och projekten ska vara avslutade senast den 31 december 2020.

Denna utlysning liknar den första det vill säga samma målgrupp och med samma inriktning. Projekten gavs dock denna gång möjlighet att samverka med myndigheter och organisationer i målgruppens ursprungsländer. Sju ansökningar inkom varav fyra beviljades stöd:

"Po drom 2020"	Göteborgs räddningsmission
"Digniti 2020"	Västerås stift
"Bättre hälsa 2"	Göteborgs stad
"Pentru Tine - För dig"	Sveriges stadsmissioner

Samverkan och kommunikation

ESF-rådet har de senaste två åren haft ett intensifierat samarbete med tyska Fead då det är det land som inte bara arbetar med OP 2 utan också med social inkludering och med liknade målgrupper. I oktober genomförde vi ett studiebesök i Berlin hos tyska Arbetsmarknadsministeriet som förvaltar tyska Fead.

Där presenterades programmet samt hur Tyskland arbetar med och förvaltar programmet. Vidare diskuterades det fortsatta arbetet i respektive land vi avslutade med ett projektbesök.

I november inbjöds vi att medverka till en konferens för tyska Fead-projekt där vi gavs möjlighet att presentera svenska Fead. En redovisning av svenska projektet "Po drom" gjordes. Vi har anordnat två Fead-projektdagar där projekten träffats med samordnare från oss för att utbyta erfarenheter. Samtliga projekt var representerade vid båda tillfällena och träffarna har varit mycket uppskattade.

I december arrangerade vi Fead:s årliga förordningsstyrda öppna event, denna gång i form av ett webinarie där de fyra nya projekten presenterades. Inbjudan till detta seminarium gick till övervakningskommittén och de kontakter som Svenska ESF-rådet har inom ramen för Fead. Filmen har i efterhand försetts med engelsk undertext för att kunna nå ut till en bredare publik och kommer läggas ut på Svenska ESF-rådets hemsida.

Kontroll och uppföljning

Vi har genomfört och slutfört kontroll på plats (enligt artikel 32 5. b). Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 223/2014 på samtliga projekt. Syftet med kontrollerna är att försäkra sig om att de utgifter som deklarerats verkligen har funnits och att produkterna och tjänsterna har levererats enligt beslutet om godkännande. Likaså att stödmottagarens ansökningar om utbetalning är korrekta och att insatserna och utgifterna uppfyller kraven i gemenskapsregler och nationella regler. Kontrollerna är en del av förvaltnings- och kontrollsystemet och ses som ett komplement till den administrativa kontrollen av ansökan om utbetalning som lämnas in av stödmottagaren. Kontrollerna föranledde inte några återkrav av stöd.

Fead når ut till hela Sverige och EU

På vår hemsida och facebookside publicerades bland annat information om utlysningen och information om det webinarium som sändes i december. Vi har också tagit aktiv del i de möten som anordnades av konsultfirman Ecorys på uppdrag av EU-kommissionen, för utbyte av idéer och erfarenheter med EU-kommissionen, beslutsfattare, Fead-handläggare och projekt. Vid det första nätverksmötet i Bryssel presenterades det svenska Fead-projektet "Frisk" som lyfte fram vikten av volontärer.

Vi tog initiativ till att anordna ett nätverksmöte i Malmö och Köpenhamn den 24-25 april för att presentera hur Fead genomförs i respektive land.

Under året fick Fead-projektet Bättre hälsa priset "Ending Homelessness Award" som delas ut av "Feantsa", en europeisk federation för organisationer som arbetar mot hemlöshet. Ecorys producerar också varje år två kataloger med Fead-projekt från Europa. Fyra av de fem projekten har presenterats i denna.

I media omnämns Fead i totalt 17 artiklar under 2018, jämfört med 13 artiklar under 2017. Mest förekommande månader är juni och december och vanligaste press är de rikstäckande.

Ärendehanteringssystem

Ärendehanteringssystemet, EBS2020 och e-arkivet Public 360°, är utvecklade för att vi korrekt och effektivt utifrån lagar och förordningar ska kunna handlägga ärenden i de fonder vi förvaltar. E-tjänsten Projektrummet ger stöd och service till de som söker projektmedel och driver projekt. Systemen används för förvaltning av Fead och Socialfonden. EBS2020 ska också leverera rapporter till uppföljning och prognoser för genomförandet av programmen.

Övervakningskommittén

Fead:s övervakningskommitté (ÖK) har till uppgift att följa Svenska ESF-rådets arbete med Fead och att säkerställa kvalitet och effektivitet. Kommittén består av företrädare från myndigheter, ideella organisationer samt universitet.

Under 2018 har övervakningskommittén haft ett sammanträde, mötet genomfördes den 19:e april. Årsrapporten för Fead 2017 beslutades och den kommande utlysningen diskuterades. Den nationelle samordnaren för utsatta EU medborgare i Sverige, Claes Ling-Vannerus, presenterade sitt regeringsuppdrag vilket omfattar regional samordning och samverkan för att skapa och leverera lägesbilder. Uppdraget skal även bidra till och stödja kompetensutvecklingsinsatser angående målgruppen EU-medborgare utan uppehållsrätt i Sverige.

Sammanfattning av de fem beviljade Fead-projekten

Av tabellen redovisas projektens namn, projektperiod, ansvarig organisation och Fead-stöd.

För valutaomräkning har kursen en euro per 8,39 kronor använts.

Projektnamn	Startdatum	Slutdatum	Namn på stödsökande/Name of beneficiaries	Feadstöd i SEK	Feadstöd i €
Make sense	2015-10-01	2018-10-01	Kommunförbundet Västernorrland	10 745 460	1 280 746
Digniti Omnia	2015-10-01	2018-12-31	Växjö pastorat	10 808 000	1 288 200
Bättre hälsa	2015-10-01	2018-12-31	Göteborgs stad	8 775 662	1 045 967
Po drom	2015-10-01	2018-12-31	Göteborgs Räddningsmission	10 685 212	1 273 565
FRISK	2015-10-01	2019-03-31	Läkare i världen/MdM Sverige	8 969 000	1 069 011

Projekt beviljade under den andra utlysningen					
Bättre hälsa II	2019-01-01	2020-12-31	Göteborgs stad	4 862 000	579 500
Pentru Tine – Till dig	2019-01-01	2020-12-31	Stadsmissionen	8 093 266	964 632
Digniti 2020	2019-01-01	2020-11-30	Västerås stift	4 496 925	535 986
Po Drom 2020	2019-01-01	2020-06-30	Göteborgs räddningsmission	6 513 147	776 298

Fem projekt beviljades medel på totalt 50 miljoner kronor 2015. Fyra projekt beviljades medel på 24 miljoner kronor 2018. Antalet planerade deltagare fördelar sig enligt tabellen nedan.

Projektamn	Minst antal planerade deltagare	Uppskattad fördelning kvinnor och män	Åldersgrupper (0-15, 15-64, 65+ år)
Bättre hälsa	250	Endast kvinnor	0-64
Digniti Omni – Värdighet åt alla!	175	Jämn	16+
Po drom – mobila team	300	Jämn	0-64
Frisk – fattigas rätt i svensk kontext	300	Jämn	0-64
Make sense – Social mobilisering och egenmakt för utsatta EU-medborgare i svensk kontext	200	Jämn	Alla
Bättre hälsa II	260	Flest kvinnor	0-64
Pentru Tine	1200	Flest män	15-64
Digniti 2020	100	Jämt	15-64
Po drom2020	100	Jämt	15-64

2.2 Bedömning av programmets utveckling i förhållande till mål, förändringar i resultatindikatorer och programspecifika indikatorer samt bidrag till Europa 2020-strategin

Det planerade antalet deltagare för de fem projekten under perioden 2016–2018 (se ovan för varje projekt) uppgick till cirka 1 200 individer, med en uppskattad könsfördelning på 60 procent kvinnor och 40 procent män. Planerat antal deltagare är högre än det programstyrda minsta antalet (minst 700) för hela fonden, då det är normalt med "överintag" för att säkra antalet deltagare. De flesta projekt hade i slutet av 2016 redan nått över det antal deltagare som de angett som slutgiltigt mål.

Under året har 414 nya personer, förutom de som deltagit tidigare i projektverksamheten, 79 procent kvinnor och 21 procent män, deltagit i Fead-finansierade insatser. 98 procent har varit mellan 16 och 64 år gamla. En person har varit äldre än 64 år och 6 deltagare har varit barn. I stort sätt alla är utrikesfödda och även hemlösa. Sammantaget under programperioden har t.o.m. 2018, 2 016 unika individer deltagit i projektaktiviteter varav 71 procent kvinnor och 29 procent män.

Fead har nått det uppsatta målet för programmet i fråga om antalet deltagare. Se vidare tabell 2.3.2.

I fråga om de programspecifika målen så anger 348 av 2018 års deltagare (84 procent) att de har fått stöd eller hjälp t.ex. information, tolkning, vägbeskrivningar och 341 deltagare (82 procent) uppger att de fått förbättrade förutsättningar till att sköta hälsa och hygien. Målet i programmet är att 40 procent av deltagarna ska uppge att de fått stöd och hjälp enligt de båda målen. Som visas i tabell 2.4.2 ligger genomförandet till och med 2018 mycket över målet för programmet.

Även om vart och ett av projekten har en tydlig inriktning mot antingen samhällsorienterande eller hälsofrämjande insatser är det uppenbart att deltagarna har kunnat få stöd och hjälp inom ett bredare spektrum. Flera deltagare uppger sig fått både ett samhällsorienterat stöd och ett hälsofrämjande stöd. Särskilt vanligt är det att deltagare inom de hälsoinriktade projekten också fått samhällsorienterande insatser av något slag. Det är uppenbarligen möjligt att bistå med ett samhällsorienterande stöd även då projektets huvudsakliga inriktning är mot hälsa.

Fead:s globala mål är att stötta den sociala sammanhållningen, förbättra den sociala inkluderingen och på så sätt bidra till att minska fattigdomen och social inkluderingen enligt Europa 2020 strategin. Både Fead:s projektledare och samordnare hos oss ser att de aktiviteter som projekten genomför bidrar till en social sammanhållning och social inkludering genom de aktiviteter de erbjuder.

Några finansiella siffror

Vi har fattat beslut om nya projekt för år 2018 samtidigt som tidigare beslutade projekt har fortsatt vara verksamma och håller på att avslutas. Även TA-medel har beslutats under året.

Alla fem projekt har varit i full gång med sin verksamhet och rekvirerat följdriktigt klart mer medel än föregående år. Utbetalningar som gjorts under 2018 uppgår till 1,9 miljoner euro, varav 1,8 euro gått till Fead-projekten. Resten utgörs av TA-medel. Sammantaget under programperioden uppgår nu det totala utbetalda stödet 4,1 miljoner euro. Detta visas i tabell 2.3.1. Av dessa har hittills knappt 2,7 miljoner euro deklarerats till kommissionen.

2.3 Beskrivning och bedömning av åtgärder med hänsyn till dubbelfinansiering, jämställdhetsintegrering, likabehandling och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning (artikel 5 pkt 5, 11)

På vår webbplats informerar vi om de horisontella principerna enligt artikel 5 pkt 5 och 11, även i anvisningarna till utlysningen, i ansökningsblanketten, läges- och slutrapport. Principerna diskuteras kontinuerligt med projekten.

All statistik från projekten är könsuppdelad. Två projekt fokuserar specifikt på hälsofrågan och har främst lyft kvinnors hälsa, projekten "Bättre hälsa" och "Frisk". För att bättre nå kvinnorna har vissa projekt valt att anpassa sitt arbetssätt genom riktade insatser till kvinnor. Genom att kvinnorna till exempel har befunnits sig i andra lokaler än männen, deltagit i kurser och informationer där aktivitetsledarna varit kvinnor upplever projekten att det skapats bättre förutsättningar för att kvinnorna ska tillgodogöra sig innehållet aktiviteterna.

En förutsättning för beslut om utbetalning är att projektägaren har separat bokföring så att transaktioner som hänför sig till projektet specifikt kan utläsas. Svenska ESF-rådet har en handledning i ekonomi med tillhörande administrativa rutiner. Vid uppföljningsbesök och kontroll på plats stämmer Svenska ESF-rådet av att de administrativa rutinerna följer reglerna enligt artikel 32:b.

Kriterier för urval av livsmedelsbiståndet

Ej tillämpligt för Sverige.

2.3 Gemensamma indikatorer

2.3.1 Inputindikatorer

Id-nummer	Indikator	Måtenhet	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Kumulativt värde
1	Sammanlagda stödberättigande offentliga utgifter som godkänts enligt dokumenten med villkoren för stödet till insatserna	euro	0,00	5 389 299,00	65 986 ,00	53 828, 00	2 517 071,00						8 026 184,00
2	Sammanlagda stödberättigande offentliga utgifter som stödmottagarna haft och betalat vid genomförandet av insatserna	euro	0,00	51 600,00	419 822,00	1 755 536,00	1 918 931,00						4 145 889,00
3	Sammanlagda stödberättigande offentliga utgifter som deklarerats för kommissionen	euro	0,00	0,00	148 037,00	691 828,02	1 865 890,00						2 705 755,02

2.3.2 Utfallsindikatorer för stöd till social delaktighet

Id-nummer	Indikator	Mätenhet	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Kumulativt värde
20	Det sammanlagda antalet personer som får stöd till social delaktighet	antal	0,00	0,00	505,00	1 097,00	414,00						2 016,00
20a	Antal barn upp till och med 15 år	antal	0,00	0,00	25,00	25,00	6,00						56,00
20b	Antal vuxna 65 år och över	antal	0,00	0,00	3,00	0,00	1,00						4,00
20c	Antal kvinnor	antal	0,00	0,00	325,00	777,00	328,00						1 430,00
20d	Antal migranter, deltagare med utländsk bakgrund, minoriteter (inklusive marginaliserade grupper som romer)	antal	0,00	0,00	504,00	1 041,00	413,00						1 958,00
20e	Antal personer med funktionsnedsättning	antal	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						0,00
20f	Antal hemlösa personer	antal	0,00	0,00	497,00	1 049,00	410,00						1 956,00

2.4 Programspecifika indikatorer

2.4.2 Resultatindikatorer

2.4.2.1 Kvantitativa resultatindikatorer

Id-nummer	Indikatorns namn	Mätenhet	Utgångsvärde	Målvärde	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Kumulativt värde	Måluppfyllelse
SWR01	Andel individer som uppger att de har fått stöd eller hjälp t.ex. information, tolkning, vägbeskrivningar etc.	Andel i procent	0,00	40,00	0,00	0,00	43,00	63,00	84,00						62,00	
SWR02	Andel individer som uppger att de fått förbättrade förutsättningar till att sköta hälsa och hygien	Andel i procent	0,00	40,00	0,00	0,00	38,00	64,00	82,00						61,00	